

DATOS IDENTIFICATIVOS

Didáctica das ciencias sociais

Materia	Didáctica das ciencias sociais			
Código	O05G120V01503			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Constenla Vega, Xose			
Profesorado	Constenla Vega, Xose Sánchez Sánchez, David Ernesto			
Correo-e	xose.constenla@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia consiste en ensinar aos futuros Mestres a introducir aos nenos no coñecemento das distintas Ciencias Sociais que compoñen os contidos do DCB para a Educación Primaria, así como a recoñecer as dificultades de aprendizaxe dos distintos conceptos e nocións relacionados coas Ciencias Sociais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural

C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
C32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais
C33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
C37	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender os principios básicos das Ciencias Sociais e o contido da área	A1 A2	B1 B3	C31 C32 C33 C48	D1 D3 D6 D17
Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria	A1 A4	B1 B6 B8	C14 C23 C32 C34	D3 D13 D14 D23
Integrar o estudo histórico e xeográfico para comprender as relacións da sociedade co seu medio	A1 A3 A5	B1 B5 B8 B9	C14 C29 C31 C32 C33 C35	D1 D2 D3 D13 D14
Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da historia da arte nos nenos e os problemas que expón a súa aprendizaxe	A1 A3 A5	B1 B5 B8 B9	C14 C29 C31 C32 C33 C35	D1 D2 D3 D13 D14
Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos		B4		D1 D2 D3 D13 D14 D15 D17 D20

Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes

B7	D1
	D2
	D3
	D5
	D6
	D7
	D9
	D14
	D16
	D18

Contidos

Tema	
1. BLOQUE 1. A construción dos conceptos e nocións para o coñecemento das Ciencias Sociais	Desenvolvemento e evolución das nocións espaciais Desenvolvemento e evolución das nocións temporais Tratamento didáctico da obra de arte
2. BLOQUE 2. Epistemoloxía e contido do área de Ciencias Sociais	Introdución ás Ciencias Sociais Concepto e trazos que as caracterizan Cales son as Ciencias Sociais?: definicións específicas As Ciencias Sociais na Escola: contidos
3. BLOQUE 3. Desenvolvemento de experiencias educativas e materiais didácticos da área	Elementos para a programación didáctica nas Ciencias Sociais Actividades para a Didáctica das Ciencias Sociais Elaboración e defensa dunha Unidade Didáctica en Coñecemento do Medio

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	23	45
Traballo tutelado	10	15	25
Traballo tutelado	10	28	38
Seminario	5	6	11
Presentación	1	10	11
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	8	11
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	7	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos
Traballo tutelado	Comentario de textos, debates guiados
Traballo tutelado	Elaboración en grupo dunha Unidade Didáctica da área de Ciencias Sociais
Seminario	Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos tutelados
Presentación	Presentación, defensa e debate por parte do grupo da Unidade Didáctica elixida

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Na aula ofrecerase unha dirección académica dos traballos tutelados. Tamén se realizará un seguimento da evolución dos mesmos, axudando ao alumnado a solucionar as cuestións que se lle presenten.
Seminario	No horario establecido polo docente, o alumnado terá a posibilidade de solucionar cuestións académicas ben en grupo ben de xeito individual. Estas tutorías realizaranse por petición do alumnado.
Presentación	O docente levará a cabo tarefas de coordinación á hora de preparar as exposicións do alumnado na aula, co fin de obter os mellores resultados. Solucionaranse cuestións técnicas e metodolóxicas.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Dossier de Prácticas Individual Comentarios de texto, participación en debates, propostas...Os resultados da aprendizaxe son: -Coñecer e assimilar os conceptos básicos das Ciencias Sociais e o contido da área - Integrar o estudo histórico e xeográfico para comprender as relacións da sociedade co seu medio	25	A3	B3 B6	C13 C23 C34 C35 C48	D1 D3 D13 D14 D15
Traballo tutelado	Realización en grupo da Unidade Didáctica seleccionada. Os resultados da aprendizaxe agardados son: -Deseñar programacións e materiais para a área de Ciencias Sociais en Primaria	20	A2 A3	B10 B11	C13 C29 C37	D2 D3 D9 D16 D17 D18
Presentación	Presentación e defensa da Unidade Didáctica seleccionada. Os resultados da aprendizaxe agardados son: -Deseñar programacións e materiais para a área de Ciencias Sociais en Primaria	5	A4	B10 B11	C37 D2 D3 D5 D6 D8 D18	
Exame de preguntas de desenvolvemento	PROBA A Unha proba teórica DE PREGUNTAS CURTAS sobre os conceptos básicos e contidos do temario. Os resultados de aprendizaxe agardados son: -Coñecer e assimilar os conceptos básicos das Ciencias Sociais e o contido da área -Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria -Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da historia da arte nos nenos e os problemas que presenta a súa aprendizaxe	25	A1 A4 A5	B1 B8 B9	C31 C32 C33	D1 D3 D7 D20
Exame de preguntas de desenvolvemento	PROBA B Unha proba teórica DE PREGUNTAS LONGAS sobre os conceptos básicos e contidos do temario. Os resultados de aprendizaxe agardados son: -Coñecer e assimilar os conceptos básicos das Ciencias Sociais e o contido da área -Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria -Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da historia da arte nos nenos e os problemas que presenta a súa aprendizaxe	25	A1 A4 A5	B1 B8 B9	C31 C32 C33	D1 D3 D7 D20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia na primeira convocatoria (MAIO-XUÑO), o alumnado que asista regularmente a clase deberá superar unha proba teórica (TIPO "A" E "B") sobre os conceptos básicos e os contidos do temario (exame final), así como realizar os traballos de aula e tutelados propostos. En caso de non asistir e non realizar as actividades, faranse no exame final (oficial), na segunda convocatoria (xullo) ou nas convocatorias extraordinarias. As notas das actividades das clases B, e a nota da Unidade Didáctica (clases C), no caso de que se realizasen na aula, conservaranse na segunda convocatoria (xullo) e nas convocatorias extraordinarias. Quen non as teña realizado, deberá facelas para superar a materia.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico

O calendario das probas oficiais de avaliación pódese consultar na web da facultade

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

TREPAT, C. y COMES, P., **El tiempo y el espacio en la Didáctica de las Ciencias Sociales**, Graó, 2000

HERNÁNDEZ CARDONA, F.X., **Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia.**, Graó, 2002

DOMÍNGUEZ GARRIDO, M.C., **Didáctica de las Ciencias Sociales.**, Pearson Educación, 2004

GARCÍA RUIZ, A.L., **El conocimiento del medio y su enseñanza práctica en la Educación Primaria**, Natívola, 2003

Bibliografía Complementaria

GARCIA, A. L. y JIMENEZ, J. A., **Los Principios científico-didácticos (PCD): nuevo modelo para la enseñanza de la geografía y de la historia : (fundamentos teóricos)**, Universidad de Granada, 2006

GUREVICH, R., **Sociedades y territorios en tiempos contemporáneos : una introducción a la enseñanza de la geografía**, Fondo de Cultura Económica, 2005

ORTEGA VALCÁRCEL, J., **Los horizontes de la geografía**, Ariel, 2000

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia: Historia do presente/O05G120V01203

Xeografía/O05G120V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/O05G120V01104

Outros comentarios

1. A ensinanza que se vai desenvolver terá un carácter basicamente aplicado e favorecerá a actitude participativa como corresponde a un aprendizaxe que se quere operativo nas futuras actividades profesorais dos alumnos e alumnas do grado.
2. A interactividade será unha das esixencias fundamentais na planificación e desenvolvemento das actividades tanto lectivas como as prácticas e aplicadas.
3. O espazo das mesmas poderá ser o da aula ou calquera outro que facilite a integración do alumnado na experiencia.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).
